

välfärds-
politiskt
manifest

KU

1. Inledning

Mellan åren 1991-2007 har ungdomars relativa standard försämrats, huvudförklaringen till detta är att allt färre ungdomar yrkesarbetar. För att finansiera och upprätthålla välfärden krävs en hög sysselsättningsgrad. Om inkomsten vid arbete inte är högre än vid arbetslöshet eller sjukdom minskar de ekonomiska drivkrafterna för att arbeta. När samspelet mellan skatte- och välfärdssystemet gör så att en person genom eget arbete inte kan förbättra sin situation skapas en fattigdomsfälla. KDU ser allvarligt på de senaste årens utveckling och vill genom detta välfärdspolitiska manifest peka på ett antal förslag och idéer som skulle göra Sverige till ett bättre land att leva i, inte bara för unga människor utan för alla.

KDU vill skapa ett samhälle som tar tillvara människors potential och som inte låser fast enskilda personer i fyrkantiga system. KDU vill öka möjligheten att själv ta ansvar för sitt liv. Vi vill ha ett samhälle som möjliggör att drömmar förverkligas och där våra barn får växa upp till ansvarsfulla vuxna, vi vill ha ett samhälle där vi visar respekt för våra äldre, ett samhälle där vi tar hand om dem som är svagare samtidigt som vi låter människor växa och utvecklas.

Det välfärdspolitiska manifestet siktar på framtiden och föreslår genomgripande förändringar i hela vårt välfärdssystem. Det handlar om ett mer rättvist skattesystem med platt inkomstskatt, hur sjukvården ska finansieras, ett nytt socialförsäkringssystem som bygger på KDU:s grundläggande princip om grundtrygghet samt en familjepolitik som inte missgynnar unga föräldrar samtidigt som valfriheten ökar för alla.

2. Ideologiska utgångspunkter

Du håller i din hand Kristdemokratiska Ungdomsförbundets välfärdspolitiska manifest. Manifestet tar sin utgångspunkt i den kristna människosynen som betonar människans lika, unika och okränkbara värde som också är grunden för hela den kristdemokratiska ideologin. Vi tror att människovärdet är lika för född som ofödd och går inte att förbruka. Det är oberoende av kön, nationalitet, ålder, kapacitet, social ställning, sexuell läggning, religiös och politisk övertygelse, hälsotillstånd och fysisk handlingskraft. Andra värden, såsom värdet av produktion och materiell nytta, får aldrig prioriteras framför rätten till liv.

I utformning av förslaget till en ny välfärdspolitik har vi sett det som vår huvuduppgift att främja relationer, normer och att motverka kränkningar av människovärdet. En av grundbultarna i den kristdemokratiska ideologin är insikten om människans starka behov av gemenskap. I gemenskapen kompletterar vi varandra och vår ofullkomlighet kompenseras. Friheten och rätten till familjebildning och ingående i föreningar är centralt för oss kristdemokrater, och vi menar att staten måste ge den de små gemenskaperna frihet och utrymme att utvecklas. Dessa gemenskaper kan vara familjen, vänkretsen, jobbkompisarna, klasskamraterna eller en förening. Den atomism där människan ses som isolerad, som ofta förekommer i samhällsdebatten, anser vi pekar på en bristande insikt om människans natur.

Syskonskapstanken

Syskonskapstanken kan sammanfattas med den gyllene regeln, som säger att ”allt vad ni vill att människor ska göra för er ska ni också göra för dem”. Vi är alla syskon, och har ett ansvar att hjälpa och stödja varandra. KDU betonar det personliga ansvaret för att kunna skapa en mer rättvis ordning, nationellt och internationellt. Våld och ofred härskar när människor förvägras ett värdigt liv och där vissa grupper förtrycks. Vi kan inte se på när så sker utan

måste göra allt vi kan för att få en fredlig och rättvis värld. Den kristna människosynen betonar vårt ansvar för varandra. Solidaritet är ett uttryck för människans sociala natur och följer av budet om kärlek till din nästa. Solidariteten motiveras av principen om människovärdet. Målet att skapa ett värdigt liv för alla människor förpliktigar oss till solidariska handlingar. Solidariteten måste främst rikta sig till dem som inte kan företräda sina egna rättigheter. Även om det personliga ansvaret är viktigt finns det dock situationer när de privata insatserna inte längre räcker till, där samhälle och stat måste träda in. Solidariteten måste alltid syfta till hjälp till självhjälp och inte skapa orättfärdiga beroendesituationer.

Ofullkomlighetstanken

Ofullkomlighetstanken innebär att människan är bärare av såväl gott som ont. Att fela är något typiskt mänskligt. Det går därför inte att utforma något perfekt politiskt välfärdssystem. Vi människor måste få tillåtas att misslyckas. KDU avvisar därför de ideologier som menar sig ha patent på det perfekta samhället eller den perfekta politiken. Insikten om att inget politiskt parti kan stå för den kompletta sanningen ger en ödmjuk inställning till politikens möjligheter. Den mänskliga ofullkomligheten medför ett behov av en balansskapande maktindelning i samhället mellan den lagstiftande, styrande och dömande makten. Därmed motverkas maktfullkomlighet, auktoritärt beteende och diktatoriskt styre.

Personalismen

Vi ser varje människa som en person och vår människosyn kallas därför ”personalism”. Detta innebär att människan är en gemenskapstörstande samhällsmedborgare, av ande, kropp och själ. Samhället måste vara inrättat så att det djupaste mänskliga inte undertrycks. Människan måste ha någonting att leva av, men också någonting att leva för. Människans andliga behov kan ta sig olika uttryck, i ett sökande efter mål och mening i livet, i en personlig livsåskådning. Personalismens tanke med samhället är att det bör vara en gemenskap där personer kan trivas och utvecklas med stöd från varandra.

Kristdemokratin menar att människor står i beroendeställning till varandra, vilket står i kontrast till den radikala individualismen, som förutsätter att individen ensam alltid kan kalkylera olika handlingars konsekvenser. Vi kristdemokrater menar att människan ska ha frihet att forma sitt personliga liv, men detta måste ske med ansvar och hänsyn gentemot omgivningen. Till skillnad mot kollektivismen så säger personalismen alltså att gemenskapen finns till för dess medlemmars välbefinnande och utveckling. Kollektivisterna menar att människan finns till för kollektivet och att det bara är som en del i detta kollektiv som hon kan förverkliga sig själv. För att uppnå detta kollektiva tänkande bör andra strukturer, till exempel familjen, slås sönder. Detta strider mot personalismens grundtanke om nära, utvecklande gemenskap i en liten grupp. Kristdemokratin menar i stället att dessa små naturliga gemenskaper ska stärkas.

Subsidiaritetsprincipen

Subsidiaritetsprincipen innebär att alla beslut ska tas på lägsta möjliga effektiva nivå. I praktiken innebär det att vad en familj eller kommun bäst kan besluta om ska en i teknisk mening högre institution som staten eller EU inte lägga sig i. Beslut får endast flyttas från enskilda personer och mindre gemenskaper i de fall de inte längre klarar av sina uppgifter. De uppgifter som medborgaren kan utföra ensam, i familjen och i frivilligt samarbete med andra ska förbehållas denne. Subsidiaritetsprincipen innebär även att de större gemenskaperna har ett ansvar när medborgare eller mindre gemenskaper inte längre kan klara av sina uppgifter. Samarbetet blir då stödjande, subsidiärt, istället för styrande. Samtidigt poängterar principen att beslut ska tas på lägsta möjliga effektiva nivå. Därför kan beslut även behöva flyttas upp

till en högre gemenskap för att få större effekt. Detta gäller till exempel miljö- och fredsfrågor och andra samarbetsfrågor så som bekämpning av internationell brottslighet. Grundprincipen är dock att allt ”flyttande” mellan beslutsnivåer sker nerifrån och upp. Utgångspunkten är alltså den enskilde personen och den lilla gemenskapen.

Förvaltarskapstanken

Människan har ett personligt och gemensamt ansvar för skapelsen, såväl för vår egen generation som för kommande generationer. Inom kristdemokratien kallar vi detta för förvaltarskap - att bruka istället för att förbruka. Förvaltarskapet – ansvaret – sträcker sig bortom alla nationsgränser och gäller de egna personliga resurserna, materiella värden, såsom miljö- och naturresurser samt andliga och kulturella värden. Vi måste ta ett långsiktigt hänsynstagande till naturen, syftande till att ge bästa möjliga levnadsvillkor både för nuvarande generationer och kommande. Förvaltarskapstanken innebär också ett ansvar att förvalta samhällets resurser. Därför kan förvaltarskapstanken även användas på ekonomi och vår sociala miljö - att vårda relationer, att trygga värdigheten för gamla och sjuka i framtiden och att inte belasta framtida generationer med skulder. Samhället nollställs inte med varje ny generation. Tvärtom har den nya generationen ett ansvar att respektera och förädla den natur, de traditioner och den kunskap tidigare generationer efterlämnat i den mån dessa är av godo. Förvaltarskapstanken måste bli en ledstjärna i allt politiskt arbete på alla nivåer för att bygga en gemenskap i harmoni med vår känsliga omgivning.

En social marknadsekonomi

KDU tror på människans förmåga och vilja att utvecklas, men vi inser också att människan kan komma att behöva sociala insatser. En fungerande kombination av frihet och trygghet är en grundläggande utgångspunkt för KDU, ett behov som bäst möts genom en social marknadsekonomi. Detta synsätt är ingen blandning av nyliberalism och socialism, utan bygger på en övertygelse om att ekonomiska och sociala framsteg kan förenas och stärka varandra. Principerna för den sociala marknadsekonomin är att kombinera ekonomiska strävanden efter prisstabilitet, tillväxt och hög sysselsättning med immateriella strävanden efter personlig frihet, trygghet och social harmoni.

En väl fungerande marknadsekonomi med stabil ekonomisk tillväxt och hög sysselsättningsgrad är en förutsättning för en stark välfärd. Människans rätt till frihet och värdighet kan garanteras i marknadsekonomin på ett sätt som planekonomi och kollektivism misslyckas med. Marknaden kan också tillsammans med politiska och ekonomiska ramar fungera till stöd för social trygghet och säkerhet. Marknadsekonomi och social trygghet utesluter därför inte varandra. Sociala frågor såsom skydd vid fattigdom, arbetslöshet, sjukdom eller ålderdom måste inte stå i konflikt med marknadsekonomiska principer.

Den ekonomiska politiken har ingen slutpunkt. Sökandet efter ett ännu mer effektivt sätt att skapa resurser för materiellt välstånd och personlig frihet i en socialt balanserad ordning tillsammans med strävan att anpassa ekonomin efter ständigt förändrade förutsättningar pågår och kommer att fortsätta. Vi är övertygade om att marknaden och det fria samhället är den bästa garanten mot stagnation och för anpassning till ändrade förutsättningar, vilket innebär att människor och företag måste vara fria att pröva nya lösningar och nya metoder. Vårt sökande efter fungerande lösningar baseras alltid på ett bejakande av mänsklig frihet, social rättvisa och ekonomisk tillväxt, samt ett avståndstagande gentemot kollektivism och godtyckliga statliga interventioner.

3. Finansiering av sjukvård

Det individuella behovet av sjukvård är i viss utsträckning beroende av omständigheter som den enskilde inte kan råda över. Genetiska anlag, olyckshändelser och smittorisker av olika slag är exempel på omständigheter där det individuella ansvaret för det uppkomna sjukvårdsbehovet är litet eller obefintligt. Därför anser vi att det är rimligt att en viss del av sjukvården finansieras solidariskt via skattsedeln. Vår kristdemokratiska människosyn dikterar också att sjukvård i första hand inte ska vara en plånboksfråga.

Den medicinska forskningens framsteg har gjort att alltfler åkommor, både allvarliga och mindre allvarliga, kan behandlas mer effektivt. Det är en utveckling som kommer att fortsätta. Samtidigt lever vi i en värld av begränsade resurser, där behoven av sjukvård är i det närmaste obegränsade. Prioritering inom sjukdomsgrupper och mellan patienter är svår men nödvändig. De resurser som en behandling kräver bör ställas i relation till dess effekt.

Vi menar också att människor har ett grundläggande ansvar för sin egen hälsa. Vi har idag kunskap om hur man på ett individuellt plan enkelt kan förebygga många olika sjukvårdsbehov, exempelvis genom friskvård och näringsriktig kost. Ibland är åkommor och sjukdomar uppenbara följder av oansvarigt leverne.

Mot bakgrund av dessa insikter finner vi det inte rimligt att sjukvården till fullo finansieras av en ”check in blanco” från skattebetalarna. Ett visst mått av självfinansiering bör också finnas, vilket kan ske både via avgifter och frivilliga försäkringar. I den mån det möjligen finns behov av ett statligt sjukvårdsförsäkringssystem skall detta vara självfinansierande. Det bör finnas ett tak för egenfinansieringen, förslagsvis i form av ett högkostnadsskydd för alla, som säkerställer att människor inte hamnar i en situation där de inte har råd med den vård de behöver.

Behovet av en fungerande vårdmarknad

Det är vår mening att den offentliga finansieringen inte ska göras beroende av vilken aktör som tillhandahåller vårdtjänsterna. Vi tror att svensk sjukvård och dess patienter har mycket att vinna på en öppnare svensk sjukvårdmarknad. Den statliga dominansen som vårdgivare för ingenting gott med sig, utan skapar tvärtom resursbrist och vårdköer. Erfarenhet och teori visar att ökad konkurrens bidrar till högre löner, effektivare resursanvändning och ökad tillgänglighet. Precis som inom exempelvis skolväsendet måste naturligtvis kvaliteten på vården säkerställas genom allmänna regler, nationella målsättningar och kontroller.

KDU förespråkar att en värdighetsgaranti skall finnas såväl inom sjukvård som annan omvårdnad till exempel äldreomsorgen. Den vårdgivare som inte uppfyller värdighetsgarantin ska inte få ta del av den offentliga finansieringen.

Privata alternativ medför att patienter får möjlighet att välja vårdgivare och att vårdpersonal får möjlighet att välja arbetsgivare. Vi tror att vårdpersonalens kompetens och kreativitet bäst tas tillvara och utvecklas på en arbetsmarknad med flera arbetsgivare och konkurrenskraftiga löner. Valmöjligheten hos både personal och vårdtagare är också förutsättningen för att varje patients unika behov ska kunna mötas på ett tillfredställande sätt.

Vi tror att de människor som arbetar i vården och som driver sjukhus främst drivs av en längtan att hjälpa människor. Farhågorna för att släppa in ”privata vinstintressen” på den svenska vårdmarknaden ter sig överdrivna och inte så lite cyniska. Vi kan istället konstatera att oviljan att tillåta privata alternativ i svensk vård har bidragit till ökad byråkratisering, låga

löner och ineffektivitet, precis som statliga monopol alltid gör. KDU strävar därför efter fler privata alternativ inom vården.

Tandvård

Tandvården är inte inordnad under den vanliga sjukvården, varför det finns anledning till en egen rubrik. Svensk tandhälsa tillhör de bästa i världen. Idag är tandvård för barn och ungdomar helt offentligt finansierad. När man når 20 års ålder ökar dock egenfinansieringen till 80 %. Ett visst högkostnadsskydd bör finnas och vara kopplat till individens behov av tandvård, istället för exempelvis ålder

Tandvården är i stor utsträckning av förebyggande karaktär och står därmed i viss kontrast till begreppet sjukvård. Vuxentandvården är idag något av en udda fågel inom svensk vård, då den stora merparten sker i privat regi. Detta innebär att den inte lider av samma kötider och resursbrister som det övriga sjukvårdssystemet. Vi ser därför gärna att tandvården även fortsättningsvis får behålla sin fristående ställning.

KDU vill att barn och unga under 20 år även fortsättningsvis får offentligt finansierad tandvård, detta för att förebygga tandproblem i framtiden. Dagens högkostnadsskydd är tyvärr inte särskilt träffsäkert och kostnaderna för den enskilde kan, även för de som omfattas av skyddet, bli väldigt höga. Dessutom skapar det underliga tröskeleffekter, då vissa grupper väntar med behandling tills åldern kvalificerar dem till högkostnadsskyddet. KDU ser gärna att det offentliga stödet till tandvård koncentreras till särskilt kostsamma ingrepp och att det då fungerar som en effektiv kostnadsdämpare för den enskilde. Högkostnadsskyddet bör inte heller vara åldersberoende. Tandvärk är lika plågsamt oavsett om man är 28 eller 65 år gammal.

Vanliga undersökningar och mindre kostsamma ingrepp anser vi att patienten själv bör finansiera. Egenfinansiering innebär en större prismedvetenhet och leder sannolikt till pressade priser. Tack vare konsumentorganisationer och Internet är prisjämförelser enklare än någonsin. Det finns idag flera intressanta marknadslösningar som kan fungera som kostnadstak, exempelvis abonnemangstandvård och privata tandvårdsförsäkringar. Abonnemangstandvård innebär att patienten betalar en viss summa per år efter en riskbedömning av tandläkaren. Därefter har patienten tillgång till fri tandvård under abonnemangstiden.

Äldrevård

Även om våra äldre glädjande nog förblir friska allt längre, så behöver vi av naturliga skäl mer vård efterhand som vi blir äldre. De sista åren i livet är vanligen de mest vårdintensiva. Det är av yttersta vikt att våra äldre behandlas värdigt när de är i behov av vård. Vi är övertygade om att svensk äldrevård kan förbättras. I stor utsträckning handlar det om att tillse att tillräckliga resurser finns. Även här vill vi uppmuntra privata alternativ, som ett sätt att höja vårdräkets status och ge både personal och vårdtagare större inflytande och möjligheter att påverka sin situation.

Vi står dessutom inför västvärldens typiska demografiska utmaning; andelen äldre i samhället blir större och andelen arbetande minskar. Andelen som är över 65 år närmar sig 20 procent av befolkningen, en fördubbling jämfört med för hundra år sedan. För att klara de utmaningar som detta innebär har KDU en rad förslag som reformerar välfärdsstaten, lättar på skattebördan och koncentrerar de offentliga kostnaderna till statens mest grundläggande uppgifter, samtidigt som vi uppmuntrar återväxten av det starka civilsamhället.

Den kristdemokratiska ideologin leder oss till slutsatsen att behovet av en värdig äldreomsorg utgör tillräcklig grund för beskattning, men vi är också övertygade om att de personliga relationerna och den nära familjegemenskapen är vad som verkligen ger ålderdomen guldglans. Vårdbiträdet kan aldrig ersätta familjen, skattepengar kan inte ersätta civilsamhället. Här ligger den stora utmaningen i strävan efter en värdig ålderdom.

För oss är det en självklarhet att makar inte utan särskilda skäl skall behöva splittras då de är i behov av vård. Möjligheter till vård i hemmet eller särskilt boende är viktiga byggstenar i en fungerande äldreomsorg. Vi är också medvetna om att många anhöriga gör stora insatser för våra äldre, som ofta innebär en tung uppgift. KDU vill att anhörigstödet utvecklas och förstärks för att underlätta för anhöriga att ta ansvar för sina närmaste.

Friskvård

Det enklaste sättet att förbättra svensk sjukvård är att minska antalet patienter i behov av vård. Detta görs företrädesvis genom förebyggande åtgärder, exempelvis regelbunden motion och hälsokontroller. Därför vill KDU utöka möjligheterna för arbetsgivare att som en löneförmån subventionera friskvård för sina anställda till att gälla fler former av fysisk aktivitet, exempelvis golf och ridning. Friskvården är en obeskattad förmån. Vi ser ingen anledning att utesluta idrotter som har flera hundra tusen utövare i Sverige idag, utan vill istället uppmuntra alla till att aktivera sig på det sätt de finner lämpligast.

4. Socialförsäkringssystemet

Socialförsäkringssystemen är den absolut största utgiften för staten. KDU ser det som viktigt att se över detta system så att medlen används på ett ansvarsfullt sätt och kommer de mest behövande till del.

Sverige har ett väl utbyggt socialförsäkringssystem som skyddar medborgarna i olika svåra situationer och är vi vissa avseenden bra på detta. Det finns dock en hel del problem med dagens system, dels är det krångligt och byråkratiskt med alla de olika bidrag som utgår till människor, och dels så bygger en stor del av det på en princip om att man ska garanteras sin tidigare inkomst i så hög mån som möjligt. Som vi ser det så är inte socialförsäkringssystemets roll att upprätthålla människors inkomst utan att skydda dem från de yttersta konsekvenserna av situationer de kan hamna i av egen förskyllan eller av otur. Det finns alltså mycket som skulle behöva ändras i dagens system. Ett annat perspektiv av stor vikt är att samhället inte har råd att betala för att en stor del av medborgarna av olika anledningar inte jobbar, utan incitamenten för att leva på systemen bör minska. Utöver en grundläggande trygghetsnivå som alla bör garanteras så måste det vara den enskildes uppgift att ta ansvar för sig genom t.ex. privata inkomstbortfallsförsäkringar. Ett problem som kan uppstå när mycket av socialförsäkringarna läggs ut på privata försäkringsbolag och fackföreningar är givetvis att en del personer sorteras bort av olika skäl. Det bör därför finnas tydliga regler kring dessa försäkringar för att se till att alla ges möjlighet att skaffa en försäkring. Staten bör dock som regel inte vara styrande över vilka försäkringar människor väljer att ta eller hur de ordnar dessa. Vi ser också som en möjlighet att en del av dessa försäkringar kan ersättas med enskilt sparande där den enskilde sätter undan pengar som sedan kan nyttjas vid sjukdom eller arbetslöshet.

Grundtryggheten

Den mest grundläggande principen i KDU:s välfärdspolitik är att statens roll är att garantera människor en lägsta levnadsstandard, ingen ska behöva falla bort eller mellan stolar utan rätten till ett värdigt liv måste garanteras. Det är också det enda rimliga att denna lägsta levnadsstandard är den samma för alla medborgare, oavsett tidigare inkomst. Statens roll kan aldrig vara att hålla upp lönerna för de som tidigare har haft välbetalda jobb. Detta stöd som staten delar ut till den som behöver det ska även alltid räknas som skattepliktig inkomst, och därmed vara grundande för pension m.m. Det är dock av vikt att betona att KDU inte stödjer förslagen om en ”medborgarlön”, utan alla utbetalningar från systemen måste vara kopplade till någon ”prestation”, t.ex. aktivt arbetssökande, styrkt arbetsskada eller sjukdom. Exakt hur hög grundtryggheten bör vara är en svår fråga, men vi anser att två och ett halvt prisbasbelopp per år, alltså lika högt som grundavdraget, är en rimlig nivå att lägga sig på. Detta hindrar dock inte att en del system kan ha andra gränser av praktiska eller humanitära skäl. Ett exempel på detta är att stödet för den som inte kan arbeta på grund av ett funktionsnedsättning bör vara högre än detta belopp eftersom dessa personer inte ges någon möjlighet att förändra sin situation.

De generella systemen

Som en generell princip vill KDU minska antalet olika bidrag som utbetalas, dels för att göra det enklare för den enskilde att få en överblick över vilka stöd den kan få och minska byråkratin, men även för att tydliggöra vad det egentligen är som staten tar ett ansvar för och vad pengarna syftar till. Vi ser sex områden utkristalliseras där socialförsäkringarna bör ge stöd:

- Sjukdom och arbetsskador
- Arbetslöshet
- Funktionshinder
- Föräldraskap
- Perioder där annan inkomst ej finnes (socialbidrag)
- Pension och ålderdom

Av dessa är det fem som kan anses vara verkliga socialförsäkringar. Frågan om stöd till föräldrar tas upp på annat ställe i detta program. De fem områdena är lite olika till sin karaktär och måste därför behandlas till viss del olika.

Sjukdom och arbetsskador

Denna försäkring täcker tillfällig sjukdom och arbetsskada. För arbetsskador som medför en permanent arbetsnedsättning så gäller istället stödet vid funktionshinder. På detta område ser vi att det förutom den rena grundtryggheten även bör finnas någon form av inkomstgaranti, vilket är rimligt eftersom de områden som täcks härunder endast är av tillfällig karaktär, och en person ska inte behöva hamna i en ekonomiskt svår situation på grund av tillfällig sjukdom. Principen bör vara att den som blir sjuk eller får en tillfällig arbetsskada ska ges grundtrygghetnivån. Utöver detta så bör möjlighet finnas för alla att teckna en inkomstbortfallsförsäkring. Denna försäkring ska kunna tecknas med valfritt försäkringsbolag, även om staten i en övergångsperiod nog skulle bli tvungen att själv tillhandahålla en sådan försäkring vilken då skulle vara helt självfinansierande. Premien för denna försäkring ska vara helt avdragsgill. De tio första ersättningsberättigade sjukdagarna på året är arbetsgivaren ansvarig för att betala ut den offentliga sjukersättningen, varefter staten tar ansvar för de där efter kommande sjukdagarna. För att hindra missbruk av detta system så ska det finnas en karensdag för ersättning, vilken då ska vara en heldag. KDU vill ha ett tak på tio karensdagar under ett år, men anser att arbetsgivaren i gengäld ska kunna kräva sjukintyg från första sjukdagen för den som nyttjat upp alla sina karensdagar. Med detta

system ser staten lika på varje medborgare oavsett inkomst, och ger inte den med högre inkomst mer av skattepengarna än den med låg inkomst, i motsats till dagens system.

Arbetslöshet

Försäkringen vid arbetslöshet syftar till att vara en tillfällig omställningsförsäkring, men innehåller också ett element av grundtrygghet för den som blir långvarigt arbetslös. KDU anser att den statliga arbetslöshetsförsäkringen bör vara två och ett halvt prisbasbelopp per år, fördelat på årets dagar. Detta skulle garantera en lägsta levnadsstandard för den som blir utan arbete. Utöver detta grundläggande belopp så finns möjligheten för arbetstagaren att, om den så önskar, skaffa sig en ytterligare försäkring t.ex. en inkomstbortfallsförsäkring genom fristående a-kassor. Dessa bör vara helt självfinansierade och helt frikopplade från staten. Premien till dessa ska vara helt avdragsgillt. Kriteriet för att kunna få det statliga arbetslöshetsstödet bör vara att man tidigare har varit i arbete och att man är aktivt arbetsökande.

Funktionsnedsättning

För den som har ett medfött eller förvärvat funktionsnedsättning som försvårar arbete eller som har nedsatt arbetsförmåga på grund av permanent arbetsskada så bör systemet av humanitära skäl vara mer generöst, eftersom dessa personer inte har möjlighet att själva förbättra sin situation. KDU:s förslag här är att stödet till en person helt utan arbetsförmåga ska vara 5,25 prisbasbelopp per år. För den med endast delvis nedsatt arbetsförmåga så bör stödet vara en andel av 5,25 prisbasbelopp som är densamma som den av läkare bedömda arbetsförmågenedsättningen.

Socialbidrag

Socialbidragen är idag snåriga och byråkratiska i sitt upplägg. KDU:s linje är att även socialbidraget ska omformas i enlighet med grundtrygghetsprincipen så att det är samma för alla som är berättigade, dvs ej har annan inkomst och som ej har eget kapital att försörja sig på. Bidraget bör ligga på grundtrygghetsnivå, men bör vara kopplat till prestationskrav samt behovsbedömning. Vad prestationskraven ska vara är en fråga för den enskilda kommunen, där man får göra en bedömning som utgår ifrån anledningen att den sökande inte har egen försörjning, och de hinder som kan finnas för att denne ska få det.

Pension och ålderdom

Alla bör ha en rätt att gå i pension vid sin ålderdom. Det finns dock ingen anledning att sätta någon strikt gräns för detta, utan den enskilde måste ges möjlighet att fortsätta i arbetslivet så länge den vill och kan. KDU vill höja den generella pensionsåldern till 67 år. Utöver detta så måste krafttag tas för att minska förtidspensionerna. Den som kan jobba inom annan arbetsmarknad än den som personen tidigare har varit aktiv inom ska erbjudas omskolning, och inte placeras i förtidspension. Större granskning av och möjlighet att återta en förtidspensionering är helt nödvändigt att införas. Den statliga pensionen bör ligga på grundtrygghetsnivån, dvs två och ett halvt prisbasbelopp per år, och övriga pensioner utöver detta får ordnas genom privat pensionssparande, pensionsförsäkringar eller genom avtal med arbetsgivare.

5. Skatter

Sverige har det högsta skattetrycket inom EU, i dagsläget ca 50 %. Förvärvsinkomster beskattas med ca 30 % (såvida man inte uppnått en inkomst som även medför statlig inkomstskatt), arbetsgivarna betalar ca 30 % i sociala avgifter på alla lönekostnader dessutom får vi betala 25 % i moms på vår konsumtion. Syftet med skatter är att finansiera offentliga utgifter samt att till viss del styra den ekonomiska utvecklingen i en social och miljömässigt hållbar riktning. Samtidigt riskerar skatter att försämma ekonomins funktionssätt och leda till ett osunt ekonomiskt beteende. Trots att Sverige har bland världens högsta skatter har vi inte världens bästa offentliga sektor vilket beror på att en mycket stor del av skatteintäkterna går åt till olika former av bidrag och transfereringar. Vårt höga skattetryck strider mot principen om äganderätten. KDU anser att det finns ett stort behov av att i grunden omarbete hela det svenska skattesystemet i linje med de förslag som nedan presenteras.

KDU anser att skattesystemet ska vara utformat så att den enskilde i största möjliga utsträckning får behålla sin egen lön innan kompletterande bidrag betalas ut. Målet är att alla heltidsarbetande ska kunna behålla så mycket som möjligt av sin inkomst. Studier och kompetensutveckling måste löna sig.

En viktig målsättning för KDU är att det svenska skattetrycket ska vara lågt. Det samlade skattetrycket bör sänkas samtidigt som de offentliga utgifterna sänks. Ambition är ett skattesystem som stimulerar arbete, hederlighet, sparande, kapitalbildning och företagande.

Det finns påtagliga marginaleffekter i dagens system och för dem som ligger på marginalerna är incitamenten för att arbeta ofta låga. Det kan handla om dem som lever på bidrag och inte får en förändrad ekonomisk situation om de börjar arbeta men det kan också handla om de som värderar ökad fritid mer än löneökning eftersom löneökningen äts upp av ökade skatter. KDU ser positivt på att marginaleffekterna minskar till följd av Alliansens politik men är av den uppfattningen att marginaleffekterna skulle minska ytterligare genom införandet av en platt inkomstskatt.

Platt inkomstskatt

Idag använder vi i Sverige oss av ett system som i praktiken är en blandning mellan proportionerlig/platt och progressiv inkomstskatt. Kommunal- och landstingsskatten är proportionerlig liksom skatten på kapitalinkomst, utöver detta betalar en relativt stor del av befolkningen även statlig inkomstskatt vilken är progressiv. Proportionerlig skatt är när skatteuttaget alltid görs med samma procentsats oavsett inkomst, progressiv skatt är när procentsatsen blir större i takt med att inkomsten ökar dvs. ju mer du tjänar desto större procentuell del betalar du i skatt.

Den statliga inkomstskatten dvs. den progressiva inkomstskatten, uppgick i statsbudgeten för 2006 till c:a 40,6 miljarder. Utslaget på statsbudgeten, eller jämfört med t.ex. momsen (257 miljarder) eller de indirekta skatterna på arbete (361 miljarder) så ter sig inte statsskatten som en skatt främst införd av nödvändighet eller för att den till någon större del kan finansiera den gemensamma välfärden utan främst som en följd av socialdemokraternas politik av missunnsamhet och avundsjuka mot de som är driftiga och som har lyckats. När det är svårt och dyrt för nyckelpersoner i samhället att verka, tappar Sverige viktig kompetens som behövs för att utveckla vårt näringsliv, vår stat, vår kultur och våra idrottslag. Genom att avskaffa den statliga inkomstskatten stärker vi långsiktigt den svenska skattebasen och visar ledare, specialister och duktiga idrottare att de behövs och är välkomna att stanna här och

bidra till Sveriges utveckling. Genom att lägga på en extra skatt på dem som tjänar lite mer så har man velat utjämna inkomsterna i samhället. KDU anser inte att detta på något sätt är rättvist. Rättvist är när var och en bidrar med samma procentsats av sin inkomst, man bidrar således efter sin bärkraft.

Den senaste tiden har fler och fler röster höjts mot den progressiva skatten. En Temoundersökning från april 2004 visar att så mycket som 71 % i åldersgruppen 16-44 år är för en proportionerlig inkomstskatt. Det är alltså bland de unga som man till största delen uppmärksammat det orimliga med en progressiv beskattning. Att det fortfarande finns många äldre som oreflekterat rättfärdigar den progressiva skatten kan förklaras med det långvariga socialistiska styret i vårt land.

KDU förespråkar idag ett lågt skattetryck för att människor i så hög grad själva skall bestämma vad man önskar disponera sina pengar på. Platt skatt ligger helt i linje med detta. Platt skatt skulle även medföra en förenkling, krångel med skatteplanering och granskning av deklARATIONER skulle minska, löntagare skulle inte behöva räkna på sina timmar för att komma undan den statliga inkomstskatten och incitamenten till fusk skulle minska. KDU anser att en platt inkomstskatt är ett mer rättvist system – alla betalar efter förmåga, den som tjänar mer betalar fler antal kronor än den som tjänar mindre.

Grundavdrag

Införandet av platt skatt bör innebära att alla dagens avdrag förutom grundavdraget avskaffas. Grundavdrag är det belopp som alla inkomsttagare får göra innan skatt skall betalas. KDU anser att grundavdraget bör ligga på samma nivå som grundtryggheten. Då uppstår inte den orimliga situationen att människor först betalar skatt för att sedan ta emot bidrag. Förslaget skulle innebära att grundavdraget höjs. Idag står transfereringar till hushållen för ca 1/3 av den samlade offentliga sektorns utgifter, inkluderat direkta utgifter i kommunerna. KDU anser att grundavdraget skall ökas till två och ett halvt prisbasbelopp. Ett höjt grundavdrag ser vi som en garanti för att kunna garantera sin egen försörjning. Principen är att man inte skall betala skatt förrän man har tjänat ihop en inkomst som är möjlig att överleva på.

Arbetsgivaravgiften

En stor del av kostnaden för anställda kommer från de sociala avgifterna som företag betalar för varje anställd. Arbetsgivaravgiften är konstruerad efter högförädlade verksamhet såsom industri. KDU är av den uppfattningen att den höga arbetsgivaravgiften missgynnar personaltäta verksamheter såsom serviceverksamheter.

De höga arbetsgivaravgifterna är ett hinder för fler jobb och bidrar till den fortsatt höga arbetslösheten. Ju högre arbetsgivaravgift, desto högre kostnad för arbetskraft. Idag ligger arbetsgivaravgiften på ca 33 %, KDU vill att arbetsgivaravgiften halveras så att den istället uppgår till 16 %. En risk med detta förslag är att facket driver upp lönerna i hög grad då man anser att det med minskad arbetsgivaravgift finns större utrymme för löneökningar. Eftersom det finns stor risk för inflation måste detta förhindras. KDU vill begränsa fackets makt, något som är nödvändigt för långsiktig ekonomisk hållbarhet.

KDU anser att det förefaller troligt att fler människor skulle efterfråga sänkta skatter på arbete om det skulle synliggöras hur stor del av lönen som utgörs av skatt. Detta skulle till exempel kunna göras genom att man själv fick betala in sina arbetsgivaravgifter. Dessutom skulle detta även bidra till att man i löneförhandlingen tog hänsyn till arbetsgivaravgifterna vilket skulle hindra alltför stora löneökningar och den inflationsrisk som sådana bär med sig.

Moms

Den svenska mervärdesskatten, momsen, bör betraktas utifrån att det är ännu en del som läggs på redan skattetyngda familjer. Momsen ligger idag på 25 % och är högst i världen tillsammans med Danmark. Visserligen är momsen på vissa varor lägre än 25 % men även i andra länder är momsen lägre på motsvarande varor. KDU vill arbeta mot en sänkning av momsen. KDU anser att momsen borde styras mer mot konsumtion som är samhällsnyttig samt lyxkonsumtion och uppmuntra fördelaktig verksamhet.

Importskatter

Frihandel leder till ökat välstånd och är en möjlighet för utvecklingsländer att lyfta sig ur fattigdom. Ökad handel bidrar positivt till att gränser suddas ut och att kontakterna mellan människor ökar. Trots en växande frihandel både inom och utom EU:s gränser finns importskatter och tullar kvar som en möjlighet för länder att styra de egna medborgarnas efterfrågan av inhemska varor. Importskatter drabbar dessutom ofta människor utanför EU som är ekonomiskt beroende av den europeiska marknaden. KDU vill arbeta för att avskaffa alla skatter och tullar på import, dessa förändringar måste dock arbetas för på EU-nivå. Sverige kan på nationell nivå inte styra över detta.

Sambeskattning

Fram till 1970 hade vi i Sverige sambeskattning av makar. Sambeskattning innebär t.ex. att gifta makar räknas som en person när det gäller beskattning. En ekonomisk följd av att skattemyndigheten skiljer på makarnas inkomster är att statens skatteintäkter ökar. Sambeskattandets avskaffande har inneburit en högre förvärvsfrekvens bland kvinnor. Dagens system har gjort det mer nödvändigt för båda makarna att arbeta samt anlita offentlig barnomsorg.

KDU anser att det är oerhört viktigt att staten inte motverkar vare sig kvinnans eller mannens inträde på arbetsmarknaden samtidigt som KDU anser att staten måste uppmuntra föräldrar att spendera tid med sina barn. KDU vill införa en frivillig sambeskattning samt en sammanslagning av makars grundavdrag. Detta skulle lindra beskattningen för de barnfamiljer där den ena föräldern arbetar och den andre sköter barnen hemma.

Skatteavdrag för gåvor till ideella organisationer

Det civila samhället utgörs av små naturliga gemenskaper som familjer, grannskap, företag, intresseföreningar, fackföreningar, trossamfund etc. I nästan alla europeiska länder finns avdragsrätt för gåvor. Avdragsrätt för gåvor uppmuntrar till generösa människor. KDU förespråkar ett system med avdragsrätt för gåvor till ideella organisationer där avdragsrätten är 0.25 inkomstbelopp per år för alla gåvor till ideella organisationer. Systemet skall också innebära att de offentliga subventionerna till ideella organisationer för varje år skall sättas till en fast summa minus de förlorade skatteintäkter som avdragen medför. De offentliga bidragen bör avskaffas när den sammanlagda summan för förlorade skatteintäkter pga. avdraget är större än den sammanlagda summan som är avsatt till bidragen.

Den som har aktier och ger bort det till ideell organisation eller förening som en kapitalvinst blir befriad från skatt. Detta stödjer KDU. För att förstärka möjligheten att ge bort kapitalvinster bör detta göras genom deklarationen.

6. Familjepolitik

Den svenska föräldraförsäkringen idag

Föräldraförsäkringen som vi känner den idag kom till för drygt trettio år sen. Dess uttalade syfte var då att möjliggöra för kvinnor att kombinera familjeliv med arbetsliv och sågs som ett jämställdhetsinitiativ. Rätten till föräldraledighet beskrivs i Föräldraledighetslagen.

Föräldrapenningen ger föräldrar möjlighet att avstå från arbete för att vårda barnet i sammanlagt 480 dagar. Föräldrarna kan ta ut dagarna tills barnet har fyllt åtta år eller tills barnet har slutat första klass i skolan. Föräldrapenning beskattas som andra inkomster och är pensionsgrundande. Under 390 av de 480 dagarna är ersättningen på så kallad sjukpenningnivå, det vill säga 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI). Den som inte har någon SGI eller en låg SGI kan få ersättning enligt grundnivån. Resterande 90 dagar kallas "lägstannivådagar" och ger en ersättning med 180 kronor per dag för barn födda från och med 1 juli 2006. Det finns ett tak i föräldraförsäkringen om 7,5 basbelopp.

För att få föräldrapenning enligt SGI måste vissa villkor uppfyllas. Det gäller att i minst 240 dagar i följd närmast före barnets födelse eller den beräknade tidpunkten för födelsen har haft rätt till en SGI som ger en ersättning högre än 60 kronor per dag. Den som inte har haft rätt till en SGI uppfyller således inte villkoret och föräldrapenning betalas ut på grundnivå¹.

Föräldraförsäkringen ur ett internationellt perspektiv

I de nordiska länderna finns en tradition av väl utbyggd föräldraförsäkring. Därmed skiljer sig Skandinavien från övriga Europa. I till exempel Spanien har föräldrar enbart rätt till fyra månaders betald föräldraledighet, varav många tar ut en av dessa månader under slutet av graviditeten. Pappor har rätt till hälften av dagarna, men i realiteten är de flesta inte lediga mer än två dar i samband med förlossningen. Den offentliga barnomsorgen är mycket begränsad och månadskostnaderna höga.

Kvinnors möjlighet till egen försörjning har visat sig ha stor betydelse för viljan att skaffa barn. Idag föder en spansk kvinna i genomsnitt 1,1 barn, vilket är lägst i världen. Nativiteten för en svensk kvinna är idag 1,78 barn. I Tyskland är motsvarande siffra är 1,2 barn per kvinna och hälften av de tyska familjerna med akademisk utbildning helt avstår från att skaffa barn. Lika låga tal finns också för Italien, Portugal och flera andra europeiska länder. Inga av dessa nativitetstal är tillfredställande och fortsätter utvecklingen kommer det att få allvarliga konsekvenser. Familjepolitikens utformning har mycket stor betydelse för människors benägenhet att skaffa barn. I KDU är vi övertygade om att en generös politik byggd på valfrihet och rättvisa påverkar nativiteten och därmed vår välfärd på sikt.

Problem med dagens system

KDU:s grundläggande inställning när det kommer till familjepolitik är att människor ska behandlas lika och ingen ska gynnas på någon annans bekostnad. Idag råder i föräldraförsäkringssystemet en inkomstbortfallsprincip trots att det egentligen i första hand handlar om en fördelning över tid. Det kostar pengar att ha små barn, som få har hunnit spara ihop innan barnen föds. Efter småbarnsåren betalar föräldrarna i regel tillbaka till statskassan vad de "lånat" för sin försörjning under den mest intensiva perioden. Det är därför orimligt att

---

¹ Källa: Försäkringskassan

det är tiden på arbetsmarknaden och därmed lönenivån som ska vara avgörande för huruvida det är ekonomiskt möjligt att försörja ett barn.

Den som lever i ett stabilt förhållande, har en universitetsutbildning med sig i bagaget och hunnit spendera några år på arbetsmarkanden har en förmånlig tillvaro att vänta sig då föräldraskapet infaller. Men den som blir gravid i tonåren, under sina universitetsstudier eller som inte hunnit etablera sig på arbetsmarknaden möts av ett orättvist och hårt system som inte tar hänsyn till den enskilda människans förutsättningar.

Den samlade försäkrings-, bidrags- och subventionspåsen till föräldrar är idag mycket omfattande. Sammanlagt uppgår alla subventioner och bidrag till hundratusentals kronor. Någon större skillnad är det inte heller mellan höginkomsttagare och låginkomsttagare. Systemet innehåller dock så många olika komponenter som alla utom barnbidraget står för en rad olika regler och undantag samt en enorm administration. Dessutom är systemet mycket styrande. Det är staten som avgör när och hur pengarna ska användas, och trots den sammanlagda summan ser vi ändå resultaten att barnafödandet minskar och förläggs till ett senare skede i livet. Vi i KDU tycker att detta är fel.

KDU:s modell - ersätt spretiga bidrag med ett barnkonto

För att trygga välfärden för framtiden behövs ett system som gör att de som vill axla det betydelsefulla ansvaret och bli föräldrar är beredda att göra det. Vår fysik gör det mest lämpat att skaffa barn i en viss ålder. I den åldern är det idag allt färre som upplever att de har de ekonomiska förutsättningarna. KDU vill ha ett system som gör att det är längtan efter barn som avgör när barnen föds och inte plånboken. Det skall vara upp till föräldrarna att avgöra när och hur de bäst kan ta till vara de medel som genom staten omfördelas till denna speciella period i livet. Vi vill ha ett system som är enkelt och rättvist, med stabila spelregler som möjliggör en långsiktig planering från föräldrar/blivande föräldrar.

Idag finns en rad olika stöd som betalas ut till dem som blir föräldrar. Adoptionsbidrag, föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, barnbidrag samt tillhörande flerbarnstillägg och bidragsförskott. Dessa stöd är mycket ojämnt fördelade mellan föräldrarna, där ett barn kan få nästan 10 gånger mer stöd från staten än ett annat utan någon form av social profil på olikheterna.

Detta tämligen spretiga och i vissa fall orättvisa system önskar KDU ersätta med att föräldrarna får ett bidrag på ett basbelopp om året, sammanlagt 27 prisbasbelopp. Varje barn som föds eller adopteras får ett så kallat *barnkonto* som föräldrarna disponerar över. Pengarna sätts in på barnkontot en gång i månaden. Kontot bör skattebeläggas då bidraget plockas ut. Fram till 6 år uppgår kontot till två och halvt prisbasbelopp per år och fram till 18 år ett prisbasbelopp per år.

Pengarna är knutna till barnet och kan tas ut av var och en av föräldrarna men med möjlighet till överlåtelse till annan vårdnadshavare under den tid de önskar. En familj kan t.ex. välja att låta den ena förälder vara hemma med barnen under några år, och sedan endast ta ut ett halvt eller tre fjärdedels basbelopp per år efter det. Den som vill betala för en kommunal förskoleplats gör det och den eller de föräldrar som till exempel vill driva ett föräldrakooperativ eller sätta sitt barn i en privat förskola får möjlighet till detta. Anledningen att inbetalningen till barnkontot är större de första åren, är just det att barnomsorgen då får finansieras på egen hand vilket beloppet ska räcka till.

Ytterligare möjligheter är att välja att spara större delen av det ekonomiska stödet för att barnet ska kunna undvika att ta dyra studielån. Hur dessa medel fördelas är helt upp till föräldrarna.

Med fler barn kommer även ökade kostnader och det innebär att det ska vara möjligt att ta ut för flera barn samtidigt. Dock ska det finnas ett tak för hur mycket över den tidigare inkomsten som kan tas ut.

Detta skulle således innebära att samtliga av de tidigare uppräknade ersättningarna i dagens system – barnbidrag, föräldraförsäkring och barnomsorgssubventionen och maxtaxan – slopas och ersätts av ett barnkonto. Nya omvälvande och genomgripande förändringar kan med rätta mötas med en viss skepticism och vi är de första att vilja utsätta vårt förslag för en kritisk granskning. Som ett första led i detta ska vi försöka redogöra för en del farhågor och dess lösningar.

Vid sjukdom hos barn kan föräldrarna ta ut så kallade VAB-dagar (vård av barn) för att vara hemma och vårda och sköta om barnet/barnen under sjukdomstiden. Dessa ersättningsdagar uppgår till totalt 120 per barn och år. Vi menar att systemet med barnkonto bör täcka eventuella dagar för vård av sjukt barn, dock ser vi det som rimligt att om ett barn drabbas av en kronisk sjukdom ökas barnkontot till två och ett halvt prisbasbelopp per år även för resten av uppväxttiden.

Barnavdrag

Barn som växer upp i intakta familjer både mår generellt sett bättre under sin uppväxt och klarar sig bättre när de själva blir vuxna. Att leva inom en intakt familj är dessutom ett av de främsta skydden för ett barn mot att växa upp i fattigdom och mot att utsättas för våld ifrån en närstående.

Här finns en ordentlig utmaning för svensk familjepolitik. Hur kan vi bidra till att föräldrelationer håller längre? Självfallet ska ingen stanna i en våldsam eller djupt olycklig relation, men den typen av separationer utgör bara en liten del av alla skilsmässor. Den främsta orsaken till separationer är bråk om tid och pengar. Många barnfamiljer har svårt att få ekonomi och familjeliv att gå ihop, och det är något som ofta leder ofta gräl och konflikter som slutar i skilsmässor.

För att verkligen minska småföräldrars börda föreslår KDU ett överförbart skatteavdrag – ett barnavdrag - om minst 50 000 kr per barn. Vi måste få bukt med alla de skilsmässor som skapats av bidragsfällor och världens högsta skattetryck."

Valfrihet och rättvisa

KDU:s förslag till reformering av familjepolitiken ger en betydligt större möjlighet för föräldrar att själva ta hand om sina barn. KDU anser att barn har rätt till båda sina föräldrar. Detta lägger ett stort ansvar på föräldrarna att tillgodose denna rättighet. Det finns ett speciellt värde i att män uppvärderas som föräldrar, och att de själva inte förminskar sin roll och sitt värde i vardagen för barnen.

Ett stort bekymmer är att pappor ännu tar föräldraledighet i begränsad omfattning. Det har förstås flera orsaker. En är att män generellt sett tjänar mer än kvinnor och att familjerna därför förlorar mer pengar om mannen är ledig. Det märks särskilt tydligt om föräldrarna har låga inkomster och varje hundralapp därför betyder mycket. En annan viktig faktor är

attityder och värderingar som ju påverkar hur det ser ut på arbetsplatsen. Många föräldralediga möter tyvärr negativa attityder inte bara från arbetsgivaren utan också från arbetskamrater. Här borde arbetsmarknadens parter kunna göra betydligt mer än vad som görs idag. Att skapa ett barnvänligt arbetsliv där föräldralediga medarbetare ses som en tillgång borde var en mer prioriterad uppgift.

Jämställda familjer

I början av 90-talet infördes en "pappamånad" på initiativ av fp-ledaren Bengt Westerberg. Sedan några år tillbaka är antalet pappamånader två. Dilemmat med att papporna inte tar lika stort ansvar för barn och familj löser man dock inte genom pekpinor och tvång. KDU vill att föräldrarna själva inser att en jämställd familj vinner alla på. Samtidigt behövs en ny syn på ansvaret för hem och familj. Trots att vi i Sverige kommit långt i jämställdhetsarbetet är det ännu kvinnorna som utför merparten av det obetalda arbetet i hemmen.

Genom att båda föräldrarna har möjlighet att få kompensation för hela sitt inkomstbortfall innebär det en ökad möjlighet för att även den av föräldrarna med högst inkomst att ta hand om barnet/barnen. Vi föreslår inte någon tvingande lagstiftning men däremot tror att det även fortsättningsvis kommer att behövas andra metoder för att öka antalet hemarbetande pappor. Detta är dock sådant som ligger utanför socialförsäkringsområdet.

KDU förespråkar avdrag för hushållsnära tjänster. Detta innebär ökad jämställdhet, fler jobb, en bättre arbetsituation för dem som jobbar inom hushållssektorn och en välbehövlig avlastning för familjerna så att de kan spendera mer tid tillsammans".

Barnkontot jämfört med dagens system innebär ett klart enklare och mer rättvist fördelningssystem, alla får lika mycket och ingen grupp kan bli utan. För låginkomsttagare är den största fördelen att det till skillnad från dagens system inte innebär några marginaleffekter och att föräldrarna ges ett ökat utrymme för att själva ta styra över sin situation.

Varje människa möter under livets gång en rad utmaningar och påfrestningar. Valfärdspolitikens syfte är att förse människor med de resurser dom behövs behöver för att av egen kraft kunna möta dessa utmaningar. Det viktiga är att varje människa får sina vitala behov tillfredsställda.

7. Avslutning

Den svenska modellen innebär att de offentliga välfärdssystemen spänner över snart sagt alla samhällsområden, på ytan och på djupet. Ingen lämnas oberörd av dem, de angår alla. De är till för alla. Vi i KDU tycker att politiker har varit och är lite för ivriga i sin önskan att bygga ett gott samhälle. Vi är övertygade om att det goda samhället varken kan eller bör byggas ovanifrån, utan att det bara kan växa fram genom personliga gemenskaper och människor som lever i frihet.

Vi föreslår därför ganska omfattande förändringar av de offentliga välfärdssystemen och inte sällan vill vi minska det offentligas makt över våra liv. Vi gör detta, inte för att vi inte tycker om välfärd, utan för att vi tror att välfärden blir bättre om vi kan påverka den själva på ett mer direkt sätt. Vi gillar solidaritet och gemenskap, men vi gillar inte välfärdssystem som behandlar människor olika eller som tvingar människor in i kollektiva välfärdslösningar de inte vill vara en del av. Vi vill undvika att människor fastnar i en nedbrytande livslång

beroendeställning till den offentliga välfärden. Vi tycker att en skattefinansierad grundtrygghet är ett sympatiskt sätt att hålla varandra på fötter under livets motgångar.

Vi vill höja grundavdraget och sänka skatterna, så att vanliga människor återfår den ekonomiska makten över sina liv. För välfärd handlar ju inte bara om att värna de svaga och sjuka, den handlar också om att inte hålla någon tillbaka, om att få drömma fritt och jaga efter lyckan. För en del handlar det om att få spendera tid med sina barn, för andra om att köra sportbilar eller att driva ett eget företag. Och hur kan några få politiska beslutsfattare känna till och ta hänsyn till alla våra individuella önskningar? Det kan de naturligtvis inte. Det ansvaret lyfter vi gärna från deras axlar.